

2015

Grup de remugants
"Ramon Trias"

[SOBRE EL FINAL DE LES QUOTES A LA PRODUCCIÓ]

Aquest document és el principi del debat o intercanvi d'opinions entre els participants del grup. Cadascú em pot enviar el seu parer, bé per correu o bé deixant l'opinió al mateix web, a comentaris al present document. Qualsevol altra persona que vulgui pot fer el mateix.

Dins de l'apartat de l'**Explotació de vaques de llet**, concretament a la secció **Explotació i sector productor**, del web, podem trobar diferents treballs sobre "el futur del sector lleter sense quotes". El document més antic és de l'any 2008, realitzat per *GESTRUM* per encàrrec del Departament d'Agricultura de la Generalitat de Catalunya, *Estudi sobre les mesures a aplicar en el sector productor de vaques de llet a Catalunya en una situació previsible sense quotes a la producció*.

El 2010 en motiu d'unes Jornades organitzades pel Col·legi d'Enginyers Tècnics Agrícoles, a Monells, jo mateix vaig presentar una ponència "Perspectives per a l'explotació de vaques de llet a Catalunya" on s'inclouia el següent índex: *Llet de vaca i productes lactis a Catalunya: Situació actual i perspectives en l'horitzó 2020. Característiques del sector productor de llet a Catalunya i resultats econòmics*. De totes les xerrades que he donat, aquesta va ser una de les que em va sortir rodona. Ja hi faltava poc per deixar el Departament.

Ni de la primera (*GESTRUM*), un treball exhaustiu i concret, amb dades i previsions, ni de la segona, se n'ha sabut més. Queden molt maques a l'historial. De vegades, he pensat si el Departament servia per alguna cosa, i no ho dic ara, ho he dit sempre.

Després hi ha uns treballs francesos de l'any 10, de l'INRA, com no. Fins arribar al treball de l'any 2012, també INRA, sobre les estratègies a seguir per al final de les quotes (B. Lelyon, V. Chatellier, K. Daniel. 2012. *Fin des quotas laitiers, contractualisation et stratégies productives : enseignements d'une modélisation bioéconomique*. *INRA Prod. Anim.*, 25 (1), 67-76.). Article sobre el qual vam incloure al web un extens resum. Es tracta d'un model bioeconòmic on simulen estratègies per fer front a la desaparició de les quotes.

Plantegen "doble volum/doble preu" de tal manera que, per a cada explotació se l'assigna, per una banda, un volum A, calculat segons dades històriques, i un preu a llarg termini, i, per l'altra, un volum B, voluntari i a un preu inferior a l'altre, i variable. Això es plantejava per a quatre sistemes: sistema extensiu especialitzat, sistema semiintensiu, sistema intensiu amb diversificació –producció de cereals– i sistema lleter intensiu amb la diversificació en la producció d'animals joves (engreix).

Els resultats indicaven que en 3 de 4 explotacions la producció augmentaria el 10%, essent del 14% a les extensives. Tot i així, alertava, que les restriccions ambientals seran les quotes definitives, atès que a França la producció està lligada a la terra. En qualsevol cas, deien, que sigui quin sigui el mercat, la producció de llet s'ha de basar en la reducció de costos, sempre.

Aquí, a Catalunya, de sistemes, crec, que només n'hi ha un, el sistema intensiu (que els francesos diuen semiintensiu). A Menorca, hi ha unes poques, però contundents, explotacions intensives, i la majoria serien del sistema extensiu de pastura, si bé, en alguns casos –més dels necessaris– la distribució de concentrats fa oblidar l'extensivitat. Amb la supressió de les quotes tenen l'oportunitat de reduir costos només baixant el consum de pinso, i confiar més i millor en la pastura racional.

El cas és que el criticat sistema de quotes pot ser enyorat, ja que, en teoria, deixarà d'haver-hi una regulació del mercat, regulació imperfecte però sí amortidora de mals pitjors. El sector productor seguirà sent la part més vulnerable de la cadena productiva i comercial, tret d'algunes explotacions que "venguin l'ànima" i passin a ser explotacions concertades amb la transformació i, també, amb la distribució. Explotacions grans i autònomes, o independents, no poden existir. Han de tenir garantida la sortida de la llet, i el preu no el fixaran elles. Hi podrà haver contractes, però com es pot garantir un contracte de preu a llarg termini si el 7% de la producció mundial és el que fa les sotragades de preus?. Qui ho pot aguantar? Per exemple, una gran explotació de 1.000 vaques, o de 10.000, signa un contracte per mantenir

una producció a un preu lligat a diferents preus de productes lactis, i aquest contracte el signa en plena expansió, quan el preu és de 40 cts./l; al cap d'un temps el mercat va a la baixa, de manera continuada, i duradora. Com podrà readaptar la producció creixent, com podrà desfer-se de vedelles, com podrà reduir costos d'alimentació si el sistema és una espiral, i no un acordió?. Reduir la producció de llet no és el mateix que deixar de sembrar patates.

El límit d'una explotació és el titular de la mateixa. Mentre sigui ell el que decideix podrà fer llet sense terra o amb terra, però si la decisió depèn exclusivament d'altres (transformador, distribuïdor) difícilment podrà decidir lliurament. Ja sabem que tot està relacionat, i depèn del mercat, però hi ha una dimensió que fa que no puguis tornar enrere. Contractes amb la transformació, contractes amb la distribució, o amb els dos, d'acord. Però un contracte no és signar els interessos de l'altra, és buscar el terme mig. Si, per exemple, una cadena de distribució et diu que vol que tinguis l'explotació de 1.000 vaques a prop de la transformació, i la fas, deixes de ser titular. En canvi, si tens 100 o 1.000 vaques i ets tu el que busques el contracte no perdràs el poder de decisió, sempre atenuat per les circumstàncies. Però continuaràs sent tu el que decideix el maneig.

En el meu entendre la supressió de les quotes no només és la possibilitat d'augmentar la producció –més vaques, més intensivitat- sinó que també és la possibilitat de racionalitzar el sistema productiu, començant per l'alimentació, fent que la producció depengui d'allò que tens: farratges, subproductes a l'abast i bé de preus. Que la producció depengui de tu, d'allò que decideixes, sabent però que mai podràs fixar el preu de la llet, com, per altre part, passa a la majoria de les activitats productives. Però d'aquesta manera, produint segons els recursos farratgers i de la complementació a base de subproductes, en gran part, convertiràs l'explotació en l'acordió, ara una mica més, ara una mica menys, sense entrar en la dinàmica de dependre només dels bancs.

Per acabar, tothom creu que ha de planificar el futur sense saber que té en el present, i sense analitzar el passat. L'any 2007/2008 hi va haver una pujada de preus, l'any passat igual. Aquestes pujades són esporàdiques, les podem comptar. Per altra banda, no conec, encara, cap predicció positiva que s'hagi complert. El millor és que d'allò que tens en treguis profit, no d'allò que voldries tenir, "hay que tocar las apariencias con la mano para dar lugar al desengaño".

Anar als diccionaris sempre és aclaridor, i ara, encara, és més fàcil *on line*, predir és anunciar una cosa que encara ha de succeir, per do profètic, per conjectura. Planificar o planejar és fer o idear el pla d'una obra o projecte.

Jo, tot i que no m'agrada massa recrear-m'hi, per edat puc reviure el passat, i en aquest cas en Jordi hi era present. En Mingo Serret, l'any 2000, va dir: Seguí, no creus que al final hi quedaran unes 500 explotacions grans... (a Catalunya).

L'any 2000 n'hi havia prop de 2000 explotacions amb quota, el 2015 n'hi ha 770. Va ser una bona predicció.

En el web fa un any vam presentar una proposta de crear un Fons de regulació dels costos, amb el seguiment de preus i costos, de tal manera que hi participessin tots els del sector, ja que si es parla del sector lleter, *la filière* que diuen a França, hauria de ser a les dures i a les madures.

Salut

Antoni Seguí Parpal

Final de les quotes en la producció de llet

Maó/Barcelona 31 de gener de 2015